

اصول حسابداری

و

گزارشگری دولتی

تألیف

Bruce W. Chase

ترجمه

سیدحسین حسینی عراقی

دانشگاه خوارزمی

تهران ۱۴۰۳

عنوان کتاب	: چیس، بروس دبلیو. W.Chase, Bruce W.
تألیف	: اصول حسابداری و گزارشگری دولتی/نویسنده بروس چیس ؛ مترجم سیدحسین حسینی عراقی.
ناشر	: تهران: دانشگاه خوارزمی، انتشارات، ۱۴۰۳
چاپ و صحافی	: ۲۰۱ ص: مصور، جدول.
صفحة آرا	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۳۹۵-۴۷
طبع جلد	: اول، ۱۴۰۳
نوبت و سال چاپ	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۳۹۵-۴۷
شمار	: ۵۰۰ نسخه
قیمت	: ۲۵.۰۰۰ ریال
عنوان فهرست نویسی	: فیبا
بادداشت	: عنوان اصلی: Fundamentals of governmental accounting and reporting, 2020
موضوع	: کسب و کار Business
مالی عمومی -- ایالات متحده -- حسابداری	: مالیه عمومی -- ایالات متحده -- حسابداری
Finance, Public -- United States -- Accounting	: Finance, Public -- United States -- Accounting
صورت‌های مالی Financial statements	: صورت‌های مالی Financial statements
شناسه افزوده	: حسینی عراقی، سیدحسین، ۱۳۲۱ - ، مترجم دانشگاه خوارزمی، انتشارات
شناسه افزوده	: دانشگاه خوارزمی، انتشارات
ردۀ بندي کنگره	: HF5718
ردۀ بندي دیوبی	: ۹۰۳/۶۵۸
شارهه کتابشناسی ملی	: ۹۶۳۷۲۸۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

عنوان کتاب	: اصول حسابداری و گزارشگری دولتی
تألیف	: چیس، بروس دبلیو. W.Chase, Bruce W.
ترجمه	: سیدحسین حسینی عراقی
ناشر	: دانشگاه خوارزمی
چاپ و صحافی	: دانشگاه خوارزمی
صفحة آرا	: صدیقه عرب
طبع جلد	: فاطمه منظور
نوبت و سال چاپ	: اول، ۱۴۰۳
شمار	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۳۹۵-۴۷
قیمت	: ۲۵.۰۰۰ ریال

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به انتشارات دانشگاه خوارزمی است.
آدرس: تهران، خ شهید مفتح، شماره ۳، کمپیوتی ۱۴۹۱۱-۱۵۷۱۹
تلفن مرکز پخش: ۸۸۳۱۱۸۶۶
pub@khu.ac.ir www.khu.ac.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار مترجم ۱۱

فصل اول : محیط دولتی و اصول پذیرفته شده حسابداری

۱۵	..... مقدمه
۱۶	..... نظام حکومت فدرال
۲۰	..... نظام حکومت تمرکزگرا
۲۰	..... حسابداری دولتی در مقایسه‌ی حسابداری مؤسسات انتفاعی
۲۱	..... تفاوت‌های زیربنایی بین محیط دولتی و کسب و کار
۲۴	..... اهداف گزارشگری مالی
۲۵	..... استفاده کنندگان صورتهای مالی
۲۵	..... اجزای (اقلام) صورتهای مالی
۲۷	..... بیانیه شماره ۶۳ هیأت استانداردهای حسابداری دولتی (GASB)
۲۸	..... بیانیه شماره ۶۵ مقامی هیأت استانداردهای حسابداری دولتی (GASB)
۲۹	..... مقامی منحصر به فرد در حسابداری دولتی
۳۱	..... کدام سازمانها ملزم به رعایت استانداردهای حسابداری دولتی هستند
۳۲	..... اصول پذیرفته شده حسابداری (GAAP) و "نهادهای تدوین کنندگی استانداردها"
۳۵	..... گروه‌بندی اصول پذیرفته شده حسابداری
۳۶	..... بیانیه‌ها، بررسی‌های پژوهشی و سایر پژوهه‌های جاری هیأت استانداردهای حسابداری دولتی (GASB)
۳۶	..... محیط دولتی و اصول پذیرفته شده حسابداری (GAAP)

فصل دوم : میstem حسابداری "حسابهای وجوده مستقل و الگوی گزارشگری مالی

۴۱	..... روش‌های گزارشگری "حسابهای وجوده مستقل" و صورتهای مالی در حیطه‌ی دولت
۴۲	..... مبانی حسابهای وجوده مستقل
۴۳	..... تعداد حسابهای وجوده مستقل
۴۴	..... ایجاد حسابهای وجوده مستقل جدید
۴۵	..... ساختار حسابهای وجوده مستقل
۴۷	..... حسابهای وجوده مستقل دولتی
۴۹	..... حسابهای وجوده مستقل سرمایه‌ای
۴۹	..... حسابهای وجوده مستقل امنی
۵۲	..... نگرشی بر الگوی گزارشگری مالی

فصل هشتم: صورتهای مالی حسابهای وجوده مستقل

بررسی عملکرد حسابهای وجوده مستقل ۱۶۳
صورتهای مالی برای مقاصد عام یا صورتهای مالی چند منظوره ۱۶۴
گزارشگری توسط حسابهای وجوده مستقل اصلی ۱۶۵
حسابهای وجوده مستقل دولتی ۱۷۰
حسابهای وجوده مستقل سرمایه‌ای ۱۷۳
حسابهای وجوده مستقل امانی ۱۷۸

فصل نهم: واحد سازمانی گزارشگر

چه واحدهایی باید در صورتهای مالی گنجانده شوند؟ ۱۸۱
واحد سازمانی گزارشگر ۱۸۲
دولت اصلی ۱۸۲
واحدهای سازمانی جزء دولتها با هدف خاص ۱۸۳
واحدهای جزء سازمانهای خاص میاف از مالات ۱۸۶
واحدهای سازمانی جزء گزارشگر ۱۸۷

فصل دهم: صورتهای مالی دولت عمومی

ایجاد صورتهای مالی در دولت عمومی ۱۸۹
هدف از ارایه صورتهای مالی در دولت عمومی ۱۹۰
صورتهای مالی در دولت عمومی ۱۹۱
صورت وضعیت خالص ۱۹۲
صورت فعالیتها ۱۹۲
رویکرد کاربریگ ۱۹۷
تمدیلات در داراییهای سرمایه‌ای ۲۰۴
سایر تمدیلات ۲۱۰
ادغام دولتها ۲۱۱
نکات ۲۱۲

فصل یازدهم: گزارشگری مالی و گزارش مالی جامع سالانه

محتوای گزارش مالی جامع سالانه (CAFR) ۲۱۳
حدائق شرایط لازم برای صورتهای بیرونی چند منظوره یا با مقاصد عام ۲۱۴
بحث و تجزیه و تحلیل مدیریت ۲۱۶
گزارش مالی جامع سالانه (CAFR) ۲۲۲

فصل دوازدهم: دولتهای یک منظوره با هدف خاص

۲۲۸	پیش زمینه
۲۲۸	دولتهای با هدف خاص (یک منظوره) که فقط به فعالیتهای دولتی اشتغال دارند
۲۳۰	دولتهای یک منظوره که فقط به فعالیتهای کسب و کار اشتغال دارند.
۲۳۱	دانشگاهها و کالج های دولتی
۲۳۲	دولتهای یک منظوره که فقط به فعالیتهای امنی اشتغال دارند.
۲۳۲	ساختار گزارشگری برای مستمری بازنیستگی

پیش‌گفتار مترجم^۱

در قرن گذشته، تحولات چشم‌گیری در زمینهٔ فعالیت‌های مالی و عملیاتی بخش عمومی در سطح کشورهای غربی بخصوص نیوزیلند NewZealand به وقوع پیوست. با عنایت به این‌که مؤلف کتاب آمریکایی می‌باشد، بدیهی است متأثر از فعالیت‌های مالی و عملیاتی بخش عمومی این کشور است. از این‌رو مروری گذرا بر فعالیت‌های مالی بخش مذکور به شرح زیر می‌پردازیم.

آمریکا در دههٔ ۱۹۴۰ میلادی به علت تنگناهای مالی که در اثر مشارکت در جنگ جهانی دوم با آن مواجه گردیده بود پیش از چند دهه بعد از جنگ را به اعمال نظارت دقیق‌تر و وسیع‌تر در محیط فعالیت‌های مالی دولتی از طریق اداره کل پاسخگویی (GAO) به شرح زیر متوجه نمود. در سال ۱۹۴۳ اعمال نظارت دقیق‌تر بر شرکت‌های دولتی را افزایش داد و در سال ۱۹۴۶ به وضع قانون "تجدید سازماندهی قوه مقتنه"، پرداخت و رسیدگی به عملکرد شرکت‌های مقاطعه‌کاری طرف قرارداد با سازمان‌های دولتی را ساماندهی نمود، در سال ۱۹۴۹ دولت به منظور ادارهٔ مایملک دولتی "اداره خدمات عمومی" را ایجاد و اعمال نظارت آن را به عهدهٔ اداره کل مذکور محوی کرد. در سال ۱۹۵۰ با وضع قانون "رسیدگی و حسابرسی" دستگاه‌های دولتی، نه تنها ابهامات مربوط به قانون سال ۱۹۲۰ در مورد وظایف اداره کل پاسخگویی را مرتفع نمود، بلکه به نحوهٔ رسیدگی و سازماندهی مالی دستگاه‌های دولتی پرداخت. در سال ۱۹۷۰ با تصویب قانون "تجدید سازمان قوه مقتنه"، رسیدگی به عملکرد شرکت‌های مقاطعه‌کار طرف قرارداد با سازمان‌های دولتی را ساماندهی و کنترل لازم اعمال کرد. در سال ۱۹۴۹ دولت به منظور ادارهٔ مایملک دولتی "اداره خدمات عمومی" را ایجاد و نظارت آن را به اداره کل مذکور محوی کرد.

در سال ۱۹۵۰ با وضع قانون "رسیدگی و حسابرسی" سازمان‌های دولتی نه تنها ابهامات مربوط به قانون سال ۱۹۲۰ در رابطه با وظایف اداره کل مذکور را مرتفع نمود، بلکه به نحوهٔ رسیدگی و سازماندهی مالی دستگاه‌های دولتی پرداخت. در سال ۱۹۷۰ با تصویب "تجدیدنظر سازمان قوه

۱. کتاب اصلی بدون پیش‌گفتار بوده است.

مقتبه "بهره‌وری برنامه‌های مالی دولت را افزایش داد. با تصویب قانون "مبارزات انتخاباتی کاندیداتوری رئیس‌جمهوری" نظارت بر هزینه‌های نامزدهای انتخابات را اعمال نمود. در این اثناء انجمن‌ها، هیئت‌ها، بینادها و شورای مالی حسابداری دولتی، متشكل از اعضای حرفه‌ای و آشنا به مسائل روز حسابداری و مجرب در زمینه سیاست‌های مالی، با مجوزهای لازم ایجاد گردیدند. از جمله: "انجمن حسابداران رسمی آمریکا" (AICPA)، هیئت استانداردهای حسابداری دولتی (GASB)، بینادهای حسابداری مالی (FAF)، شورای ملی حسابداری دولتی (NCGA) که توضیح و تشریع در خصوص هریک از آنها در قالب این دیباچه نمی‌گنجد. اما، در فصول کتاب حسب مورد توضیح داده شده‌اند.

لازم به توضیح است، این کتاب از جمله تأثیفات توضیحی است نه تشریحی، از این‌رو کمتر به مثال‌ها و تمرین‌های عددی پرداخته است. ضمناً مفهوم واژه‌ها حسب مورد در زیرنویس هر صفحه کتاب دوچ شده است.

محتوای کتاب شامل "ساختار حساب‌های وجوده مستقل" در سه بخش جداگانه به شرح زیر رده‌بندی شده است:

الف - حساب‌های وجوده مستقل دولتی، این گروه حساب‌ها به منظور وظایف حاکمیتی دولت طراحی شده است و شامل گزینه‌ها زیر می‌باشد:

۱- حساب‌های وجوده مستقل عمومی.

۲- حساب‌های وجوده مستقل درآمدهای اختصاصی.

۳- حساب‌های وجوده مستقل پروژه‌های عمرانی.

۴- حساب‌های وجوده مستقل اوراق بازپرداخت بدھی‌ها.

ب - حساب‌های وجوده مستقل دولتی که وظایف تصدی‌گری دولت را عهده دارند. عبارتند از:

۱- حساب‌های وجوده مستقل انتفاعی.

۲- حساب‌های وجوده مستقل تدارکات و خدمات داخلی.

ج - حساب‌های وجوده مستقل امانی، شامل وجودی است که اشخاص حقیقی و حقوقی نزد دولت سپرده‌گذاری می‌نمایند، که عبارتند از:

۱- حساب‌های وجوده مستقل صندوق بازنیستگی و سایر مزایای جانبی.